

PATVIRTINTA

Rokiškio rajono savivaldybės tarybos

2019 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. TS-245

**MELIORACIJOS DARBŲ, FINANSUOJAMŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠOMIS,
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Melioracijos darbų, finansuojamų valstybės biudžeto lėšomis, tvarkos aprašas (toliau – aprašas) – tai dokumentas, reglamentuojantis valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų melioracijos darbų Rokiškio rajone tvarką. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymu ir kitais melioraciją reglamentuojančiais teisės aktais. Šiuo dokumentu siekiama užtikrinti skaidrų, racionalų ir atitinkantį galiojančius teisės aktus valstybės lėšomis finansuojamų melioracijos darbų vykdymą.

2. Apraše naudojamos sąvokos:

2.1. melioracija – dirvožemio gerinimas hidrotechninėmis, kultūrtechninėmis, agromelioracinėmis ir kitomis priemonėmis siekiant sureguliuoti dirvožemio vandens, šilumos ir oro režimą, sudaryti geresnes sąlygas žemdirbystei, išsaugoti ir padidinti dirvos derlingumą, formuoti racionalią ūkio žemėvaldą;

2.2. valstybiniai melioracijos statiniai: sureguliuoti upeliai, grioviai, nuvedantys vandenį nuo daugiau kaip vieno žemės savininko ar kito naudotojo sklypo, juose esantys melioracijos statiniai, tvenkiniai, kurie ribojasi su dviejų ir daugiau žemės savininkų ar kitų naudotojų žeme, hidrotechnikos statiniai, polderiai ir kitos melioracijos sistemos, jeigu jose mechaniškai keliamas vanduo, kanalizuoti grioviai ir drenažo rinktuvai, jeigu jų skersmuo yra 12,5 cm ir didesnis ir jeigu jie yra pastatyti už valstybės lėšas, nepaisant to, kas yra žemės sklypo, kuriame yra šie melioracijos statiniai, savininkas;

2.3. avariniu drenažo gedimu laikoma kai vanduo veržiasi iš sulūžusio valstybinio (ne mažesnio kaip 12,5 cm. skersmens) rinktuvo ir srūva dirvos paviršiumi ar kaupiasi lomose;

2.4. avarinė pralaida – pralaida, turinti gedimų, sąlygotų statinio konstrukcinio elemento griūties arba dėl stichinių gamtinių priežasčių.

3. Melioracijos darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinę priežiūrą atlieka valstybės įmonė Valstybės žemės fondas (toliau – VŽF).

4. Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių priežiūros, remonto, rekonstravimo darbai gali būti finansuojami valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinių ir kitų fondų lėšomis.

5. Valstybės biudžeto lėšų, skiriamų melioracijai naudojimo tvarką reglamentuoja Žemės ūkio ministro įsakymais patvirtinti teisės aktai: Valstybei nuosavybės teise priklausančių statinių ir melioracijos sistemų naudojimo, būklės vertinimo ir melioracijos darbų finansavimo taisyklės; įsakymas „Dėl valstybės biudžeto specialiosiomis tikslinėmis dotacijomis einamiesiems tikslams finansuojamų melioracijos darbų žemės ūkio paskirties žemėje prioritetų“; Valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų, skiriamų savivaldybių biudžetams Žemės ūkio ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, paskirstymo, pervedimo, naudojimo ir atsiskaitymo Žemės ūkio ministerijai tvarkos aprašas.

6. Melioracijos statinių nuosavybės, žemės savininkų ar kitų naudotojų teisių ir pareigų, susijusių su melioracijos statinių statyba, naudojimu ir apsauga, melioracijos organizavimo ir valdymo klausimai reglamentuoti Lietuvos Respublikos melioracijos įstatyme ir su minėto įstatymo vykdymu susijusiuose poįstatyminiuose aktuose.

II. LĖŠŲ SKIRSTYMO TVARKA

7. Einamaisiais metais, esant patvirtintoms valstybės skiriamoms lėšoms melioracijai (specialiųjų tikslinių dotacijų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti paskirstymui tarp savivaldybių, Valstybės investicijų programai, kitoms valstybės biudžeto lėšoms, skirtoms melioracijai), Rokiškio rajono savivaldybės tarybai teikiama tvirtinti einamųjų metų valstybės lėšomis finansuojamų melioracijos darbų programa (toliau – Melioracijos programa).

8. Specialiųjų tikslinių dotacijų lėšos, skirtos valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymui ir naudojimui patikėjimo teise, gali būti naudojamos:

8.1. avarinių valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių gedimų remontui, neviršijant 20 proc. melioracijos darbams skirtų lėšų:

8.1.1. 12,5 cm ir didesnio skersmens drenažo rinktuvų remontas, kiti melioracijos statinių avariniai remonto darbai;

8.1.2. vandens pralaidų remontas;

8.2. valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių remontui gyvenvietėse iki 1000 gyventojų (iki 10 proc. melioracijos darbams skirtų lėšų);

8.3. melioracijos statinių priežiūros darbams (griovių šlaitų šienavimas);

8.4. melioracijos fondo apskaita ir kadastras, duomenų bazių tvarkymo darbai;

8.5. melioracijos griovių remonto darbams su projektavimo paslaugomis.

9. Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių rekonstrukcijos darbai galimi vykdyti iš tam valstybės skirtų lėšų (Valstybės investicijų programos ar kitų).

10. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinti melioracijos darbų prioritetai yra šie:

10.1. tvenkinių hidrotechnikos statinių bei kitų valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos sistemų avarinių gedimų remontas (išskyrus tvenkinių hidrotechnikos statinių, išnuomotų ar kitaip perleistų kitiems naudotojams, avarinių gedimų remontą);

10.2. valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių remontas gyvenvietėse iki 1000 gyventojų (iki 10 proc. melioracijos darbams skirtų lėšų);

10.3. valstybei nuosavybės teise priklausančiuose melioracijos grioviuose esančių drenažo žiočių ir hidrotechnikos statinių priežiūra, griovių šlaitų ir pagriovių šienavimas, krūmų kirtimas, dugno valymas iki projekcinio gylio sąnašų kaupimo vietose;

10.4. melioracijos projektų M1:2000 planinės medžiagos (griovių, rinktuvų, hidrotechnikos statinių, pylimų, užtvankų, tvenkinių, sausintuvų) vektorizavimas ir atributinių duomenų rinkinio parengimas pagal MelGIS specifikaciją.

11. Melioracijos programos lėšos paskirstomos vadovaujantis 8 ir 10 aprašo punktų reikalavimais.

12. Lėšos tarp 8.1.1 ir 8.1.2 priemonių paskirstomos proporcingai pagal gautus žemės ūkio subjektų, seniūnijų prašymus bei Žemės ūkio skyriaus melioracijos specialisto, atliekančio melioracijos statinių būklės patikrinimą, pateiktus avarinius gedimų atvejus.

13. Lėšos 8.3 priemonei planuojamos pagal rekonstruotų griovių, kuriems po projekto pridavimo nepraėjo privalomas 5 m. priežiūros laikotarpis, perimetrą ir skaičiuojamąsias kainas.

14. Melioracijos fondo apskaitos ir kadastro, duomenų bazių tvarkymo darbus vykdo VŽF, lėšos šiai priemonei planuojamos pagal sausinamos žemės plotą rajone ir faktines praėjusių metų kainas.

15. Melioracijos projektų M1:2000 planinės medžiagos (griovių, rinktuvų, hidrotechnikos statinių, pylimų, užtvankų, tvenkinių, sausintuvų) vektorizavimas ir atributinių duomenų rinkinio parengimui pagal MelGIS specifikaciją skirti iki 5 proc. lėšų, kol bus parengti duomenys apie visus apskaitytus statinius.

16. Kompiuterinių programų ir įrangos priežiūrai, atnaujinimui, koordinuojant VŽF – lėšos šiai priemonei planuojamos pagal konkretų poreikį, iki 1 proc. lėšų.

17. Melioracijos griovių remonto darbai su projektavimo paslaugomis – priemonei skiriama likusi nepaskirstyta skiriamų specialiųjų tikslinių dotacijų dalis. Darbų apimtyms planuojamos, vadovaujantis preliminariomis kainomis (esant parengtiems projektams – remiantis statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalimi) ir paskutinių trejų metų valstybės finansavimo vidurkiu.

III. LĖŠŲ NAUDOJIMO TVARKA

18. Pavasariniam polaidžiui praėjus, Žemės ūkio skyriaus melioracijos specialistas, vadovaudamasis Melioracijos techniniu reglamentu MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės“ pagal kadastrines vietas vykdo kasmetines rajono melioracijos statinių apžiūras. Jų vykdymo preliminarus grafikas su kontaktais skelbiamas savivaldybės interneto svetainėje, seniūnijų socialinių tinklų paskyrose, kitomis viešinimo priemonėmis. Apžiūrų metu yra galimybė žemės naudotojams pateikti prašymus, konsultuotis su vykdančiu apžiūras Žemės ūkio skyriaus specialistu (toliau – specialistas) dėl melioracijos gedimų toje kadastrinėje vietoje.

19. Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriuje priimami ir registruojami žemės ūkio subjektų, seniūnų prašymai (paraiškos) dėl melioracijos statinių (griovių, pralaidų, drenažo) gedimų remonto. Prašymai dėl melioracijos remonto, gauti po rugsėjo 1 d., einamaisiais metais nebevykdomi.

20. Griovių remontas.

20.1. Griovių būklę specialistas vertina Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių ir melioracijos sistemų naudojimo, būklės vertinimo ir melioracijos darbų finansavimo taisyklių, patvirtintų žemės ūkio ministro įsakymu nustatyta tvarka.

20.2. Pažeidos kriterijai, dėl kurių grioviai įtraukiami į ateinančiųjų metų prioritetinį remonto sąrašą:

20.2.1. griovio vaga užnešta nešmenimis, vanduo griovyje mažai juda (prasideda pelkėjimas);

20.2.2. išplautas griovio dugnas;

20.2.3. griovio šlaitas apaugęs medžiais ir krūmais;

20.2.4. nuslinkę griovių šlaitai ir kitos deformacijos;

20.2.5. bloga grioviui priklausančių melioracijos statinių: pralaidų, lataukų, drenažo žiočių būklė.

20.3. Nesant finansinių galimybių patenkinti esančio ir nuolat didėjančio melioracijos statinių remonto poreikio:

20.3.1. rekonstruoti melioracijos grioviai 8 m. laikotarpiu po rekonstrukcijos į remontuotinių/rekonstruotinių griovių sąrašus netraukiami;

20.3.2. suremontuoti melioracijos grioviai 7 m. laikotarpiu po remonto į remontuotinių/rekonstruotinių griovių sąrašus netraukiami.

20.4. Atsižvelgiant į numatomą gauti finansavimą ir griovių būklę, specialistas iki rugsėjo 30 d. sudaro Rokiškio rajono savivaldybės griovių remonto ateinančiųjų metų prioritetinio sąrašo (toliau – Prioritetinis sąrašas) projektą. Esant galimybei, stengiamasi atsižvelgti į įvykdytų griovių remonto / rekonstrukcijos darbų tęstinumą.

20.5. Prioritetinio sąrašo projektas svarstomas viešame Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudarytos nuolat veikiančios valstybės lėšomis finansuojamų melioracijos darbų komisijos (toliau – Komisija) posėdyje, apie kurį prieš 2 savaites skelbiama savivaldybės internetiniame puslapyje. Svarstymui pateikiamos griovių schemas ir nuotraukos. Iškilus neaiškumams, vykstama į vietas.

20.6. Komisijai apsvarsčius ir pritarus projektui, Prioritetinis sąrašas teikiamas tvirtinti Rokiškio rajono savivaldybės tarybai.

20.7. Atsižvelgiant į lėšų sutaupymo galimybę viešųjų pirkimų metu, gali būti sudaromas ateinančiųjų metų rezervinis griovių remonto sąrašas (toliau – **Rezervinis sąrašas**). Per metus

atsiradus finansinei galimybei vykdyti darbus, objektai vykdymui iš minėto sąrašo pasirenkami pagal turimų lėšų kiekį, kadastrinių vietovių pagrindu. Neįvykdyti Rezervinio sąrašo objektai perkeliama į ateinančiųjų metų Prioritetinį sąrašą.

20.8. Einamaisiais metais, atsiradus nenumatytoms aplinkybėms, kai neatidėliotinai būtina skubos tvarka suremontuoti avarinius melioracijos griovius, Prioritetinis sąrašas gali būti Komisijos pritarimu ir administracijos direktoriaus įsakymu papildomas.

20.9. Prioritetinis ir Rezervinis sąrašai skelbiami Savivaldybės interneto tinklalapyje.

21. Drenažo remontas. Žemės naudotojų prašymai dėl drenažo remonto tenkinami tik esant aiškiems avarinio drenažo gedimo požymiams (vanduo veržiasi iš sulūžusio valstybinio rinktuvo ar yra įgriuvu) ar esant atvejams, kai žemės naudotojui privačiai investuojant į melioracijos sistemų tvarkymą, darbų metu išaiškėja, kad būtinas šalia esančio ir tvarkomai sistemai tarnaujančio valstybinio drenažo remontas. Prašymai tenkinami prieš tai suderinus su VŽF. Vienam pareiškėjui drenažo remontui skiriama suma negali viršyti 10 proc. einamaisiais metais šiai paskirčiai numatytų lėšų.

22. Pralaidų remontas. Suderinus su VŽF, neviršijant Melioracijos programos tam numatytų lėšų, tenkinami visi einamaisiais metais pateikti prašymai dėl avarinių pralaidų remonto. Dėl lėšų trūkumo likę nepatenkinti avarinių pralaidų remonto prašymai pirmumo tvarka įvykdomi kitais metais.

23. Melioracijos gyvenvietėse remontas.

23.1. Prašymai dėl gyvenvietėse esančių, valstybei nuosavybės teise priklausančių, melioracijos statinių remonto tenkinami pagal:

gyventojų skaičių, patiriančių drenažo gedimų problemas;

gyventojų indėlį sprendžiant problemą (atlikti tyrinėjimo darbai savo lėšomis, iškirsti krūmai);

problemos įsisenėjimo laiką (kiek metų neveikia drenažas);

prašymo pateikimo datą.

23.2. Komisija, atsižvelgdama į melioracijos statinių techninę būklę, kuri atspindi melioracijos statinių techninės būklės aktuose, įvertina situaciją vietoje ir priima protokolinius sprendimus dėl einamaisiais metais numatomų vykdyti gyvenviečių melioracijos remonto.

23.3. Dėl lėšų stygiaus neįtrauktas gyvenviečių melioracijos remontas Komisijos protokoliniu sprendimu perkeliama į ateinančių metų laikotarpį.

V. DARBŲ ATLIKIMO IR ATSISKAITYMO TVARKA

24. Darbų ir paslaugų pirkimai vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (CVP IS) paskelbtomis Rokiškio rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų tvarkos aprašu, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, kitais viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisės aktais bei konkurso sąlygomis.

25. Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyrius rengia reikalingus dokumentus viešiesiems darbų ir paslaugų pirkimams organizuoti, pirkimų sutartims sudaryti, vykdo darbų kontrolę, organizuoja techninę priežiūrą ir atliktų darbų priėmimą, teikia ataskaitas apie lėšų naudojimą VŽF.

26. Vykdamas Rokiškio rajono savivaldybės tarybos patvirtintą Melioracijos programą, tiekėjui melioracijos statinių projektavimo užduotis ir privalomuosius melioracijos statinių projekto rengimo dokumentus tiekėjui pateikia Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyrius.

27. Tiekėjas parengia ir pateikia melioracijos statinių techninį darbo projektą, kuriame pateikiami pagrindiniai statybos darbų kiekių žiniaraščiai ir statybos kainos skaičiavimai, brėžiniai ir kiti projektiniai sprendimai.

28. Darbai vykdomi teisės aktų nustatyta tvarka, atliekami per sutartyje nustatytą terminą.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Atskaitomybė už lėšų panaudojimą vykdoma Valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų, skiriamų savivaldybių biudžetams Žemės ūkio ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, paskirstymo, pervedimo, naudojimo ir atsiskaitymo tvarkos aprašo, patvirtinto žemės ūkio ministro įsakymu nustatyta tvarka.

30. Savivaldybės administracija užtikrina tinkamą visų pasirašytų finansavimo sutarčių sąlygose nustatytų reikalavimų vykdymą.

31. Rangovas garantuoja atiduotų naudoti melioracijos statinių norminę kokybę 5 metams, o paslėptų statinių ar statinio elementų 10 metų. Garantiniu statinio eksploatavimo laiku atsiradus statybos defektų, savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus specialistai pasikviečia rangovą, užfiksuoja raštu defektus ir suderina su rangovu jų pašalinimo laiką. Rangovui neatvykus arba jam atsisakius pasirašyti aktą, kuriame užfiksuoti defektai, savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus specialistai šį aktą surašo vienašališkai, pasikviesdamas VŽF inžinierius inspektorius, atliekančius valstybinę priežiūrą. Rangovas privalo šiuos defektus pašalinti savo lėšomis, suderintu laiku. Jei rangovas atsisako juos šalinti arba nepašalina nustatytu laiku, savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyrius juos pašalina kito rangovo jėgomis, o faktiškas išlaidas (netesybas) išieško iš statinį stačiusio rangovo įstatymų bei rangos sutartimi nustatyta tvarka.

32. Naudotojas, priėmęs naudoti melioracijos statinius, užtikrina jų techninę priežiūrą. Rangovinė organizacija neatsako už melioracijos statinių sulaužymą ir sugadinimą po statinių pripažinimo tinkamais naudoti, jeigu jie sugadinti dėl netinkamos eksploatacijos.

33. Aprašas gali būti keičiamas arba pripažįstamas netekusiu galios Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu.
